

—k Knjižnica praktične pedagogije (Radovi vježbovica Više ped. škole. Izdaje Dr. Jure Turčič, profesor praktične pedagogije) počela je s knjigom Dr. J. Turčiča Metodika škole rada, koja se upravo doštampava. Knjižnica praktične pedagogije hoće da omogući preobrazbu naše škole učenja, koja odgaja pozitivne službenike, povodljive i poslušne sledbenike, u školu »rada«, koja odgaja aktivne radnike i svjesne, samostalne ljude. Metodika škole rada daje principe i osnove za cilju knjižnice kao i za praktični pedagoški rad u V. ped. školi. Knjigu dobivaju učitelji, djaci i školske knjižnice do konca aprila 1923. za 20 Din i 3 Dinara poštarine kod Uprave Knjižnice praktične pedagogije Zagreb, Tvornička 10, pa kod Knjižare Kugli, Zagreb, i u svim drugim knjižarama za 90 K. 22 Din 50 p. više poštarina. Velike zapadne demokracije preobrazile su u ratu i poslije rata svoju školu, u koliko je to potrebno za školu rada. Mi ovaj ostatak iz vremena ovisnosti moramo posve da preobrazimo, kako je to prikazao Dr. J. Turčič u svojoj Osnovi za preobražavanje naroda »škole«. U jednom od glavnih interesa je naroda i učiteljskog staleža naših srednjih i osnovnih škola, da Knjižnica praktične pedagogije najde moralnu i materijalnu potporu, koja će joj omogućiti da poda našoj školi nužno podlogu za sigurnu i temeljitu preobrazbu u stanje, kakvo su dostigli napredni narodi.

—k Sokolskemu naraščaju! Zbor! II. 1923. Izdala Sokolska župa Maribor. Prav ličen in priročen koledarček ima sledečo vsebino: Koledar 1923. Za sokolskim praporom. (Pesem.) 1. Jugoslov. vsokolski zlet. Fugnerjeva stoletnica. Naša dolžnost do neosvobojenih bratov. Slovensko Sokolstvo. Fran Podobnik. Slike: 1. Predaja prapora. 2. Sprevod naraščaja. 3. Stik naraščaja. 4. Proste vaje. 5. Fran Podobnik.

## Naša kulturna organizacija.

—ko Ljubljanske tovariše(ice) katerim sem izročil nabiralne pole »Šolske matice«, prosim, da mi iste v svrhu imenika članov, čimprej vrnejo. Naj ne bo med nami, ne tovarišice ne tovariša, ki bi ne bil član tega edinega pedagoško-literarnega društva. Vsi izgovori, bodisi glede poviška članarine ali rastoče draginje so pri zavednem učitelstvu ničevi. Stanovska zavest, dobra volja in razumevanje za to, tako koristno in slovenskemu učitelstvu neobhodno potrebno društvo, naj stopijo tu v ospredje in premoste vse ovire in težkosti, ki so nam v današnjih razmerah trenutno napoti. S tem bomo ustvarili »Matici« trdnjše podlago in sigurnejši obstanek, sebe pa dvignili na višek stanovske izobrazbe. Mnemja pa sem, da za »Sol. matico« sploh ni treba reklame, ker je že namen ter dolgoletno uspešno in smotreno delovanje iste v prid šolstvu in učitelstvu zadostna reklama. — Poverjenik Rado Grum.

## Naša gospodarska organizacija.

—g. Darila »Učiteljskemu domu v Mariboru«: Obveznice 7% drž. invest. posojila (s kuponi od septembra 1922 dalje): Haberman Franjo, učit., Krčevina 2 à 100 Din. Preindl Rado, naduč., Megla Milan, učit., Irgolič Roza, učit., Gabršek Lucija, učit., Belšak Slavka, učit., Belšak Ludovik, učit., vsi pri Vel. Nedelji, vsak à 100 Din. Tako je prav! Vsi od prvega do zadnjega, kakor Zrečani! Skupaj 8 obveznic à 100 Din in prej izkazanih 30 obveznic à 100 Din = 3500 Din. Srčna hvala vsem darovalcem, posebno pa vrlim Velikonedelčanom! — Zamudniki, posnemajte jih!

—g IV. izkaz darov za Neratov temeljni kamen »Učiteljskemu domu v Mariboru«: Okraj Brežice: Videm ob Savi 50 Din. Kje je ostalih 10 šol? Okraj Konjice: Konjice, deš. osn. šola 30 Din; Rakovec 3 Din. Okraj Ljutomer: Cven 30 Din. Okraj Ormož: Sv. Lenart 10 Din; Središče 60 Din; Svetinja 30 Din. Okraj Bistrica: Slov. Bistrica deš. osn. šola 18 Din. Okraj Prekmurje: Vel. Dolenci 25 Din; skupaj 274 Din. Zadnji izkaz z dne 11. novembra izkazuje 4368,25 Din, današnji 274.— Din, skupaj torej doslej 4342,25 Din.

—g Poziv učiteljem staršem. Vse tovarišice in tovariše, ki so zainteresirani na tem, da se v okrilju Učiteljskega konvikta omogoči študiranje njihovih otrok in v ta namen zgradi v Ljubljani zašilno zavetišče, naj takoj vpošljejo na naslov šolskega vodstva v Cerkljah pri Kranju podroben opis družinskih razmer. V slučaju, da bi se ne mogli iz katerikoli vzrokov udeležiti občnega zbora, (ki ga zahteva učit. dr. kranj. okr.) naj prilože primerno pooblastilo brezobveznega zastopništva po tamkajšnjem nadučitelju. Ultimatum.

## Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

## Iz naše stanovske organizacije.

### Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

+go IZ SEJE GLAVNEGA ODBORA V BEOGRADU, DNE 5. IN 19. X. 1922.

Aktivnejše delo UJU. Predsednik g. M. Jović govori o tome, da se predzumu mere, da bi rad u Udruženju bio što aktivniji i obimniji. Odbor se u svemu složio s njim.

Za izdelavo našega programa. G. J. P. Jovanović je za to, da se u smislu donesene rezolucije povodom njegove rasprave utvrdi program rada i posle u toku godine raditi na njegovom ostvarenju.

Potreba posebnega stalnega strokovnega tajnika za UJU. G. Mil. Stanković iznosi razloge da je potrebno imati naročito lice za sekretara Gl. Odbora kome će to biti isključivi posao. Njegova bi dužnost bila pored otpravljanja administracije, i ta, da prima i otvara poštu i da je raspoređuje. To bi se lice imalo osloboditi školske dužnosti. On misli, da bi to mesto trebalo ustupiti g. Drag. Iliću, ovd. učitelju, koji je sada na radu u Domu Maloletnika. Povodom ovoga a po prethodnom sporazumu odlučeno: da se u svemu nastupi po predlogu.

Stiki in delokrog Glav. Odb. in poverjenik UJU. V. K. Petrović veli, da bi potrebno bilo radu uspešnijega rada: 1. da se svakome članu izvršnog Odbora dodeli po koja pokrajina, s kojom bi on bio stalno u vezi; 2. da se donesene rezolucije razrade i po njima postupi; 3. da se jednom regulise odnošaj Povereništva i Glav. Odbora i da se utvrdi krug njihovoga rada. Posle ovoga, svakojako, ne bi se desilo, da poslove Glav. Odbora preduzimaju i rade pojedina Povereništva. Odbor usvaja njegove predloge.

Ločitev blagajništva UJU od blagajne poverjenik UJU. G. Mil. Stanković iznosi razloge i predlaže, da se odvoji kasa UJU od kase Povereništva — Beograd tako, da Udruženje ima svoga zasebnoga blagajnika, G. Steva Đorđević imao bi da se opredeli: hoće li ostati blagajnik naš ili će ići u Povereništvo. Odbor prednje usvaja.

Gmotno stanje centralnega ped. glasila UJU. — »Učitelja«. G. Mih. Stanković veli da je veliko dugovanje preplate na »Učitelja« i misli, da treba što aktivnije poraditi na naplati istog. Predlaže, da se to stavi u dužnost administratoru, a za prekoračen rad, da mu se odredi osobna nagrada. Odlučeno: usvaja se predlog s tim, da se administratoru izda 10 od sto nagrade za naplaćenu veresiju do kraja 1921. g.

Konečni skleni na ureditev financ in sanacijo listov UJU. Povodom rdavoga finansijskoga stanja Udruženja razvio se razgovor o tome koje bi mere trebalo preduzeti, da bi se isto popravilo. Odlučeno: 1. apelovati na uprave svih učiteljskih društava i sve školske nadzornike, da pristupe naplati dužne preplate za »N. Prosvetu« i »Učitelja«; 2. da se izdvoji kasa Udruženja od kase Povereništva — Beograd tako, da blagajnik ima više vremena da razmišlja i radi na prikupljanju prihoda; 3. da se nabavlja jeftinija hartija za »Učitelja«, pa makar bila i lošijeg kvaliteta.

### Iz poverjenikstva UJU v Ljubljani.

—pov Blagajnikom okrajnih učiteljskih društev! Te dni bomo razposlali okrajnim učiteljskim društvom obračune o članarini za leto 1922. Pri sestavljanju teh smo se ozirali na čas odglašenja oziroma priglasenja posameznih članov, v kolikor je to razvidno iz naših članskih seznamov in naznanil, prememb v številu članstva, pri posameznih društvih.

Ker se običajno plačuje članarina četrtletno, smo tudi v obračunu razdelili člane v take, ki naj plačajo članarino društvu za celo leto, za tričetrt leta, za pol leta ali četrt leta.

Vzemimo, da odglasi društvo člana B dne 18. septembra 1922. Dotični je bil tričetrt letno članarino. Za ostalo četrtino leta plača zanj članarino tisto društvo, v katerega se je potem včlanil.

Tega principa smo se držali pri sestavljanju letošnjih obračunov. Razume se, da pri vseh članih to ne bo držalo, ker je mnogo članov vplačalo članarino v prvih mesecih letošnjega leta. V takem slučaju bodo nastale v obračunih male difference, ki naj nam jih tovariši blagajniki javijo, da bomo z računi povsem na jasnem.

Tovariše blagajnike prav vljudno in muno prosimo, naj kolikor mogoče hite s pobiranjem članarine. Zelo bi nam bilo ustrezno in delo zelo olajšano, če bi bila vsa članarina vplačana do konca decembra t. l.

Vpoštevamo, da si je v teh slabih časih težko odtrgati vsak še tako majhen znesek. Toda malo dobre volje in stanovske zavesti je treba, pa vse gre.

Blagajništvo UJU poverjenikstvo, Ljubljana.

### VSEM OKRAJNIM DRUŠTVOM!

Razposlali smo predsednikom vseh okrajnih društev tiskovine za članske izkaze za leto 1923. (na pridejanem lističu v zavojih je pomotoma označena letnica 1922). Izpolnjene izkaze je vrniti pravočasno, zato da bo red v upravi kar velja zlasti glede ugotovitve naklade listov.

Vsak izkaz mora biti izpolnjen po abecednem redu v petih izvodih. En izvod obdrži društvo samo drugega strokovno tajništvo, tretjega glavni blagajnik, četrti upravnisti »Popotnika« in »Učit. Tovariša« in petega UJU v Beogradu. Razen prvega je vposlati druge štiri na strokovno tajništvo najkasneje do 10. januarja prihodnjega leta. Na posebni polji naj se izkažejo oni člani, ki jih je društvo izkazalo prejšnje leto, pa so se med letom izselili (društvo — bivališče) izstoppili ali izpremenili ime (omozili). — Vsako izpremembo v članstvu (pristatek, odpadek, preselitev, ime prejšnjega in novega društva) je vedno sproti naznaniti strokovnemu tajnistvu. — Društvo je odgovorno za točno vplačano članarino od vsakega naznanjenega člana. Člani, ki zaostajajo s članarino naj se takoj sporoče glavnemu blagajniku UJU pov. Ljubljana, da se jim ustavi listi.

Opozorjamo nadalje ona okrajna društva, ki še niso prijavila kandidatov zastopnikov učiteljstva v višji šolski svet, da to v smislu razposlane okrožnice tako i store, ker določeni termin že poteka.

UJU poveri. Ljubljana.

### Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ Vabilo na občni zbor »Društva slovenskih učiteljic« v Ljubljani, ki se vrši v četrtek dne 28. decembra 1922. ob pol 10. uri dopoldne v šoli pri Sv. Jakobu 1. nadstropje s sledečim dnevnim redom: 1. Društvena poročila. 2. Volitve. 3. Predavanje tovarišice g. Engelhanove »Potovanje po Čehoslovaškem«. 4. Dečji dom. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

+ LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO BO ZBOROVALO v soboto, 16. decembra t. l. ob 6. uri zvečer na Šentjakovski šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Nominiranje kandidatov za prihodnje volitve v Višji šolski svet. 3. Slučajnosti. — Odbor.

+ SLOVENJGRASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 9. novembra t. l. v Slovenjgradu ob sicer povoljni, a ne »polnoštevilni« udeležbi.

Otvoritev: Predsednik pozdravi vse navzoče, posebno nove članice tov. M. Pirnatovo in J. Pučeljovo. Tov. M. Smidu in tov. K. Kocijanu, ki sta prošla za vpokojitev, želi še mnogo zdravih let in da še nadalje ostaneta zvesta člana našega društva. — Ob tej priliki izražajo vsi »ogorčenje« nad netaktnostjo, s katero se je tov. Kocijanec opozorilo, da prosil za vpokojitev. Službovala je čez 30 let vestno in neumorno.

Dopisi: Tov. Jančič priporoča svojo novo risarsko knjigo. — Ustanovni odbor »Učiteljskega doma« v Mariboru priporoča pristop korporativnega članstva kot člani tega doma. Članarina znaša letnih 10 Din. — O tem se bode glasovalo na kakšnem prihodnjem zborovanju po sprejetju pragmatike.

Poročilo o pokr. skupščini na Bledu poda tov. tajnica; tov. Repič pa oriše zanimive višje s svojega potovanja v Sarajevo in o poteku skupščine v zadovoljnost vseh navzočih.

Resolucije: 1. UJU naj posreduje na mero dajnem mestu, da se učiteljem-voditeljem in učiteljicam ženskih ročnih del takoj popravi krivica, ki je prve zadela s črtanjem funkcij doklad, druge s krašanjem dnevnice. Slednje se naj dovede do popolnega izenačenja dolžnosti in pravic, ki jih ima drugo učiteljstvo.

2. »Matični list«. Stavi se predlog, da bi komp. šolska oblast »Matični list«, ki se kaže vedno bolj nepraktičen, nadomestovala zopet s prejšnjim »imenikom«.

Prihodnje zborovanje bo 7. decembra v Slovenjgradu.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARNBERŠKI OKRAJ je zborovalo dne 25. novembra 1922 v Marnbergu. Od 35 članov je bilo prisotnih 28. Pri otvoritvi pozdravi predsednik novovstopivše člane, (Brandstetter, Knapič, Kogelnik, Nagode, Perko) navzočega okr. šol. nadz. g. Grmovška in gosta ravn. Humecka in tov. Hrena iz Maribora.

1. Za sestavo predl. glede volitev naših zastopnikov v višji šolski svet poveri društvo 3 člane (Golob, Lešnik, Womer), ki stopijo v stik z ostalimi obmejnim društvom.

2. O pokr. skupščini UJU pov. Ljubljana — na Bledu poroča tov. Vidmarjeva. Prav temeljito in obširno v izbranih besedah oriše potek skupščine, tako da so prisotni z velikim zanimanjem sledili njenim izvajanjem ter je žela za to vsestransko odobravanje navzočih.

3. Naši prošnji se je radevolje odzval tov. Hren iz Maribora, ki je bil delegat poverjenikstva, da nam poroča o glavni skupščini v Sarajevu. Orisal nam je z njemu lastno zgornostjo zanimivosti s svojega pota v Sarajevo, o poteku in načinu zborovanja, karakteriziral je naše stanovske tovariše iz drugih pokrajin, njihovo temperamentno vedenje in postopanje ob priliki zborovanja.

4. Predavanje ravn. Humecka »Risanje kot jezik«. Razkazoval nam je na treh primerih praktično uporabo risb pri prirodopisu: »živilen-

ska pot rjavega hrošča«, iz prirodoslovja: »kako nastane toplomer in kot tema iz življenja: »ne-viht« v petih slikah. Spretnega risarja je vse občudovalo. Predaval je nad eno uro — skoro nič govoril — a povedal veliko. To je predavanje brez besed, kjer učitelj samo riše, deca pa se vadi opazovati in se potom opazovanja dovede do samostojnega pripovedovanja. H koncu nam je dal navodila o vporabi Jančičeve knjige »Naj-novejše risanje v ljudski šoli«.

5. Članarina za l. 1923. se določi na 100 Din letno in 10 Din prisp. za »Učit. dom«. Vsak član naj se do 31. decembra 1922 pismeno izjavi, ali ostane v l. 1923. še član in se obenem zaveže plačati članarino četrtletno vnaprej. Članarino pobere šolski vodja vsakega prvega in odpošlje blagajniku.

6. Predlog: Pov. UJU Ljubljana se predlaga, da zahteva od vseh društev, da naj ista prijavijo samo one člane, ki so se izrečno sami prijavili in tudi plačujejo članarino redno vnaprej, sicer se jim ustavi članarinski listi. S tem bo tudi red pri razpošiljanju listov ter se vsled tega prihrani precej izdatkov — ker se bo tiskalo le toliko izvodov listov, kolikor je v resnici plačujočih članov.

7. Na predlog odbora se sprejmejo: Resolucije A. Obmejno šolstvo. 1. Pov. UJU se naroča, da naj pri v. š. sv. ponovno zahteva, da bo isti nameščal v naš okraj vedno najboljši in delavne učne moči ter naj skrbi, da bodo v tem okr. vsa mesta zasedena. Nam ne koristijo samo odloki, s katerimi se naroča okr. š. n., da isti iz okr. samega uredi nameščenje. Posebno naj se ne odvzamejo moške moči v okr. samem iz nemškutarskih in narodno ogroženih industrijskih krajev, kjer je treba oskrbovati obrtne šole in prosv. delo izven šole. Nadalje naj se ukrepi ene šol. obl., ki razmere natančneje pozna, ne razveševajo od druge višje instance. S to rešitvijo nikakor ni ustrezno zahtevi obmeje šolstva.

2. Pov. UJU naj skrbi, da se res kmalu zagura gmotno stanje obmejnega šolstva ter podreza, da se predlog v. šol. sveta kmalu ugodno reši. Za vzgled naj nam bodo naši sosedje onstran drž. meje, tam imajo vkljub slabi valutni in gospodarski krizi vedno odprte roke za razširjenje prosvete ob meji. Imajo podp. za učiteljstvo, za učence in šole, pa brezplačne knjige in učila.

3. Za učiteljstvo na meji se zahteva gmotna podpora le od strani države — posredno ali neposredno. Službena leta naj se štejejo 2 za 3. Zasigura se naj jim garancija, da dobe po gotovih letih na lastno prošnjo lepša mesta v zaledju. Gleda naj se, da se predlog viš. š. svet res udeleži in ne ostane samo pri obljubah na papirju.

4. Družba sv. Cirila in Metoda pa naj skrbi le za podporo učencem in šolam — z učili in knjigami.

Le s temi predpogoji bomo lahko ustregli vsestranskim zahtevam obmejnega šolstva.

5. Vpraša se pov. UJU v Ljubljani — ali že posluje nova osnovni obmejni odsek — in kaj je že storil?

6. Naše društvo se obrača na poverjenikstvo UJU v Ljubljani, da naj isto vztraja na zahtevi enotnih pol. počinic.

7. Pov. UJU Ljubljana naj ukrene, da se pomanjkljivi proračun za prosveto v Slov. pokraj. da se med drugimi nedostatki, kakor uklenjenje opr. doklad, dnevnice učit. ž. r. d., vrtnaricam itd., ki ogrožajo napredek šolstva, odpravi in omogoči tudi to, da bo imel novo ustan. nadz. šol. vrhov v Ljubljani zedosti sredstev na razpolago in bo lahko zahajal za to postavljeni nadzornik med učiteljstvo in dajal prepotrebna navodila in nasvete: sicer izgubi isti oddelek svoj namen.

8. Pov. UJU Ljubljana se prosi, da izposluje, da bodo šolske prireditve prirejane izven šolskih prostorov tudi davka proste, ker so služali, da v šoli ni zato primerne prostora in so prisiljeni iskati prostorov drugod. Sploh naj bodo šolske prireditve v vsakem oziru davka proste!

### LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu. F. E. — v C.: Ker ste prejeli usten odgovor v tajništvo, opuščamo odgovor.

—lu. Z. v P. Danes prinašamo izkaz usposobljenosti preizkušen, ki nam ga je dostavilo ravnateljstvo učiteljstva. — Izkaza abiturientov nismo prejeli. Opozorite dotične abituriente, ki Vas vprašujejo, zakaj ga ne priobčimo, da naj napišejo imena abiturientov, naj dopis pošljejo uredništvu, in natisnjen bo. — Isto velja za vse one, ki povprašujejo: zakaj tega in onega ni v listu? Recite jim, pišejo naj in v listu bo! Uredništvo ima dovolj posla z zasledovanjem načelne smeri naše stanovske in prosvetne politike, kar je glavna naloga lista. — Urednik ima poleg lista tudi svoje službene dolžnosti.

—lu. J. W. n. M.: Vaš predlog smo izročili pov., da ga preštudira v koliko je izvedljiv z ozirom na zakon in izvršilno naredbo, in da ga predloži nato širjemu sosvetu.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

## Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. nov. t. l. Din 579.537-31

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradno ure: Vaak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znakov za 3 Din se ne odgovarja.